

МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ ТА СТРАТЕГІЧНИХ КОМУНІКАЦІЙ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ КУЛЬТУРИ
Факультет культурології та соціальних комунікацій
Кафедра музейно-туристичної діяльності

Робоча програма навчальної дисципліни
«ТЕОРІЯ І ТЕХНОЛОГІЇ СОЦІОКУЛЬТУРНОЇ АНІМАЦІЇ»

Галузь знань – 02 Культура і мистецтво

Спеціальність – 028 Менеджмент соціокультурної діяльності

Освітньо-професійна програма – Менеджмент культури

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)

Харків, 2024

Розробник (и):

доцент, докт. пед. наук, професор кафедри менеджменту культури та соціальних технологій, Максимовська Наталія Олександрівна

Потьомкіна Нанулі Зурабівна, доктор філософії, викладач кафедри музейно-туристичної діяльності

Мова навчання – українська

Робочу програму затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від 15 серпня 2024 р

Завідувач кафедри менеджменту культури
та соціальних технологій Геннадій АФЕНЧЕНКО

Робочу програму затверджено на засіданні ради факультету культурології
та соціальних комунікацій
Протокол № 1 від 26.08.24

Голова ради факультету Наталя КОРЖИК

Зміни в робочій програмі затверджені на засіданні кафедри
Протокол № 10 від 20 листопада 2024 р.

Завідувач кафедри музейно-туристичної діяльності
 Анатолій ЩЕРБАНЬ

Зміни в робочій програмі затверджені на засіданні ради факультету
культурології та соціальних комунікацій
Протокол № 6 від 21.11.24

Голова ради факультету Наталя КОРЖИК

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 6	Галузь знань 02 Культура і мистецтво (шифр і назва)	Обов'язкова	
Індивідуальне науково-дослідне завдання курсова робота або аналоги - (назва)	Спеціальність 028 менеджмент соціокультурної діяльності Освітня програма Менеджмент культури та соціальний маркетинг	Рік підготовки:	
		2-й	-
		Семестр	
		3-й 4-й	-
Загальна кількість годин – 180 аудиторних – 60 самостійної роботи студента – 120	Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти	Лекції	
		20 год.	-
		Практичні, семінарські	
		40 год.	-
		Лабораторні	
		-	-
		Самостійна робота	
		120 год.	-
Індивідуальні завдання: -.			
Вид контролю: залік 3 сем; іспит 4сем.			

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання — аудиторних/самостійна – 33% : 67%

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

Дисципліна викладається на другому курсі навчання у 3 та 4 семестрах.

Кількість кредитів ЄКТС – 6, аудиторних годин – 60, самостійної роботи студента – 120 годин.

Статус – обов'язкова дисципліна.

Мета поглибити підготовку фахівців у сфері менеджменту культури, сформувати уміння планування, реалізації та оцінювання результатів анімаційної соціокультурної діяльності, виробити навички реалізації анімаційних програм та проектів в сучасному соціокультурному просторі інформаційної доби.

Завдання

- сформуванню уявлення про специфіку соціокультурної анімації як напряму соціокультурної діяльності;
- створити умови для оволодіння студентами основними вміннями з планування та реалізації програм соціокультурної анімації;
- надати студентам можливість під час навчання на практиці здійснювати соціокультурну анімаційну діяльність, розробку та реалізацію програм соціокультурної анімації ;
- здобуття студентами навичок планування, розробки, організації, реалізації, оцінки соціокультурної анімації в різних закладах соціокультурної сфери.

У відповідності до Освітньої програми навчальна дисципліна «Теорія і технології соціально-культурної анімації» формує наступні компетентності та результати навчання:

а) компетентності:

Загальні компетентності	ЗК13. Здатність виявляти ініціативу та підприємливість. ЗК18. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.
Фахові компетентності	ФК13. Здатність розробляти соціокультурні проекти та забезпечувати їх операційну реалізацію.. ФК16. Здатність створювати соціокультурні послуги.

б) результати навчання:

	ПРН 2 Збирати та впорядковувати інформацію ПРН 6 Класифікувати та знаходити інноваційні рішення для створення, реалізації і забезпечення соціокультурних потреб людини. ПРН 7. Здійснювати проектувальну роботу ПРН 11. Виявляти, генерувати і впроваджувати креативні ідеї в професійну діяльність
--	--

Критерієм успішного проходження здобувачем освіти є виконання завдань та складання підсумкового оцінювання.

Перелік дисциплін, які мають бути вивчені раніше: соціокультурна діяльність, менеджмент соціокультурної діяльності, основи маркетингу та маркетингові комунікації та ін.

Очікувані результати навчання: спроможність здобувача вищої освіти вільно орієнтуватися у питаннях планування та організації анімаційної соціокультурної діяльності в

різних закладах культури в сучасних соціально-культурних умовах; визначати мету, зміст, методи, форми, засоби анімаційної діяльності в клубних установах, музеях, бібліотеках, парках, тощо; прогнозування соціальних змін в результаті запровадження програм соціокультурної анімації з різними соціальними суб'єктами з метою оздоровлення соціального клімату, налагодження міжкультурної взаємодії, соціальної комунікації, інтеграції виховних і культурних впливів соціуму на позитивний соціальний розвиток особистості та соціальних груп.

Критерії оцінювання результатів навчання: досягнення мінімальних та максимальних порогових рівнів оцінок за кожним запланованим результатом навчання. Зокрема, вільно теоретично аргументувати шляхи управління сучасними соціокультурними процесами, використовувати необхідні засоби соціокультурної анімації у різних закладах соціокультурного середовища; реалізація методів соціокультурної анімації для вирішення проблем соціальних суб'єктів, створення умов для розробки анімаційних програм і проектів, попередження соціальних ризиків у процесі активізації цінностей культури під час соціокультурної анімації; вільно й креативно визначати зміст анімаційної діяльності, зв'язки та межі компетенції установ та закладів соціально культурної сфери та інших організацій.

Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання: креативні заходи соціокультурної анімації в навчальній роботі; командні проекти; аналітичні звіти, реферати, есе; презентації результатів виконаних завдань та досліджень; студентські презентації та виступи на наукових заходах.

2. Програма навчальної дисципліни

Розділ 1. Теоретичні засади соціально-культурної анімації

Тема 1. Динаміка розвитку соціально-культурної анімації за рубежом

Виникнення практики соціокультурної анімації в історичному аспекті. Сучасна практика соціокультурної анімації у різних країнах.

Тема 2. Становлення й сучасний стан наукових засад анімації в соціокультурній сфері

Класичний та новітній етапи розвитку теорії соціокультурної анімації. Провідні підходи до аналізу соціокультурної анімації в сучасних умовах. Анімаційний підхід до різних видів соціокультурної діяльності. Ціннісна зумовленість та гуманістична спрямованість анімації в соціокультурній сфері.

Тема 3. Сутність та загальні характеристики соціально-культурної анімації

Мета, напрями, зміст соціокультурної анімації. Функції соціокультурної анімації. Засоби соціокультурної анімації: мистецтво, народні традиції, гра, туризм тощо. Динаміка анімаційного процесу, культурно творчий рівень анімації. Класифікація форм анімаційних заходів.

Розділ 2. Методика соціально-культурної анімації

Тема 4. Технологізація соціально-культурної анімації: специфіка, ресурси, особливості управління

Поняття технології соціокультурної анімації. Класифікація технологій соціокультурної анімації. Суб'єктні, середовищні, діяльності технології. Особливості застосування технологій, що пов'язані зі специфікою анімаційної діяльності. Визначення мети технології як основа її ефективності. Етапи технологій анімаційної діяльності. Зворотні зв'язки, управління, вимірювання результатів діяльності. Технології розвитку соціальності, громадянської соціалізації, розвитку соціальної активності, формування здорового способу життя, міжкультурної комунікації, реабілітації, соціальної інтеграції та інші. Ресурсний підхід до планування та організації технологій анімації. матеріальні, технічні, технологічні, інтелектуальні, людські, інформаційні ресурси технологізації анімаційної діяльності. Ресурсоемність як характеристика технологій. Оптимізація використання ресурсів під час реалізації технологій анімації в соціокультурній сфері.

Тема 5. Особливості планування та організації програм соціально-культурної анімації

Створення анімаційних програм як система взаємопов'язаних елементів: організаційної підсистеми, інструкторсько-методичної, режисерської, технічної. Специфіка анімаційного менеджменту, як спеціалізованого виду управлінської діяльності. Функції планування та організації в анімаційному менеджменті. Розробка анімаційної стратегії, аналіз факторів, що впливають на ефективну реалізацію анімаційної діяльності. Формування ефективної організаційної структури, оптимізація ресурсів, розробка інвестиційної політики. Розробка механізмів мотивування співробітників.

Тема 6. Специфіка реалізації та оцінки програм соціально-культурної анімації

Врахування умов ефективної реалізації програми соціокультурної анімації, моніторинг реалізації програми. Аналіз ефективної анімаційної діяльності, коректування концепції, контроль виконання управлінських рішень в анімаційному менеджменті.

Тема 7. Соціально-культурна анімація з різними соціальними суб'єктами

Особливості запровадження соціокультурної анімації залежно від віку та приналежності до соціальної групи, подолання соціальних проблем суб'єктів соціуму засобами соціокультурної анімації.

Тема 8. Запровадження анімації на різних рівнях організації соціокультурного середовища

Характеристики соціокультурного простору з метою організації анімації. Умови розробки та реалізації технологій анімації у відкритому соціальному просторі. Анімація в туристичних та паркових комплексах як відкритих соціальних осередках. Специфіка реалізації анімації за місцем проживання, територіальній громаді. Анімація в селі, як специфічному соціумі.

Тема 9. Реалізація анімаційної діяльності в установах соціокультурного простору

Анімація в діяльності освітніх установ. Специфіка організації анімаційної діяльності залежно від типу навчального закладу. Запровадження анімації в освітніх закладах. Організація анімації в центрах дозвілля, клубах, оздоровчих таборах, дитячих та юнацьких центрах творчості. Напрями та

форми анімації в спеціалізованих установах. Соціокультурна анімація в закладах культури України. Анімаційна діяльність в музеях та бібліотеках. Організація корпоративного дозвілля засобами анімації на виробництві.

Тема 10. Соціокультурна анімаційна діяльність з підтримки громадянських ініціатив

Критерії оцінки та організації анімаційного громадського об'єднання. Волонтерський ресурс соціально-педагогічної анімації в сфері дозвілля. Планування та реалізація волонтерської діяльності для здійснення анімації. Залучення та мотивація волонтерів. Основні методи і форми волонтерської діяльності в сфері анімації дозвілля.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин												
	денна форма						Заочна форма						
	усього	у тому числі					усього	у тому числі					
		л	п	с	інд	с.р.		л	п	с	інд	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
<i>Розділ 1. Теоретичні засади соціально-культурної анімації</i>													
Тема 1. Динаміка розвитку соціально-культурної анімації за рубежом	18	2	4			12							
Тема 2. Становлення й сучасний стан наукових засад анімації в соціокультурній сфері	18	2	4			12							
Тема 3. Сутність та загальні характеристики соціально-культурної анімації	18	2	4			12							
Разом за розділом 1	54	6	12			36							
<i>Розділ 2. Розділ 2. Методика соціально-культурної анімації</i>													
Тема 4. Технологізація соціально-культурної анімації: специфіка, ресурси, особливості управління	18	2	4			12							
Тема 5. Особливості планування та організації програм соціально-культурної анімації	18	2	4			12							
Тема 6. Специфіка реалізації та оцінки програм	18	2	4			12							

соціально-культурної анімації												
Тема 7. Соціально-культурна анімація різновіковими соціальними групами	18	2	4			12						
Тема 8. Запровадження анімації на різних рівнях організації соціокультурного середовища	18	2	4			12						
Тема 9. Реалізація анімаційної діяльності в установах соціокультурного простору	18	2	4			12						
Тема 10. Соціокультурна анімаційна діяльність підтримки громадянських ініціатив	18	2	4			12						
Разом за розділом 2	126	14	28			84						
Усього годин	180	20	40			120						

4. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Розвиток практики соціокультурної анімації за рубежом	3
2	Наукові підходи до аналізу анімаційної соціокультурної діяльності	3
3	Сутність соціокультурної анімації в сучасних умовах інформаційної доби	3
4	Змістовний аналіз функцій соціокультурної анімації	3
5	Основні характеристики етапів розвитку соціокультурної анімації	3
6	Розробка та реалізація анімаційного квесту	3
7	Підготовка та проведення історичної реконструкції	3
8	Організація і проведення театралізованої вечорниці	3
9	Розробка та реалізація тематичного свята	3
10	Організація та проведення конкурсно-розважальної програми	3
	Разом	30

5. Теми самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Пошукове заняття з узагальнення теорії соціокультурної анімації	12
2	Специфіка технологізації соціокультурної анімації	12
3	Порівняльна характеристика методів і форм соціокультурної анімації	12
4	Мотивація в діяльності менеджерів анімаційної служби	12
5	Технологія розробки анімаційної соціокультурної програми	12
6	Оцінка ефективності анімаційної програми	12
7	Розробка анімаційного соціокультурного проекту	12
8	Інтерактивний театр в анімаційній діяльності	12
9	Сценічна культура аніматора	12
10	Анімаційна діяльність в інформаційному соціокультурному середовищі	12
	Разом	120

6. Методи навчання. Форми поточного та підсумкового контролю

Методи навчання:

Пояснювально-ілюстративний: лекція, презентація

Репродуктивний: пояснення, діалогічна розповідь

Проблемного викладення: лекція-візуалізація, практичне заняття у формі прес-конференції

Частково-пошуковий: інтерактивна вправа "Моя позиція", навчальний тренінг

Дослідницький (проектно-орієнтований): аналіз та презентація термінологічного апарату аніматора, вправа "Закодоване поняття"

Форми поточного контролю: фронтальна бесіда, поточне тестування, оцінювання презентації, проведення навчального заходу.

Форми підсумкового контролю: іспит.

7. Розподіл балів, які отримують здобувачі освіти

Розділ 1			Розділ 2		Залік	Усього
T1	T2	T3	T4	T5		
16	16	16	16	16	20	100

Розділ 2					Іспит	Усього
T6	T7	T8	T9	T10		
12	12	12	12	12	40	100

Розподіл балів за формами контролю.

- відвідування заняття (пара) — 1;
- відповідь під час семінару — 3-5;
- виконання практичного завдання — 3-5;
- усне опитування — 1-2;
- письмове тестування — 3-5;
- підготовка та виступ з презентацією — 5-7

Можлива кількість балів, набраних до підсумкової форми контролю:

Залік — від 60 до 100 балів

Іспит — від 60 до 90 балів

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

8.Методичне забезпечення

Пакет навчально-методичного забезпечення: робоча програма, конспект лекцій, методичні рекомендації до практичних занять, самостійної роботи здобувачів вищої освіти.

Контрольні запитання з дисципліни "Теорія і технології соціокультурної анімації"

1. Схарактеризувати динаміку становлення та розвитку соціально-культурної анімації за рубежом
2. Надати характеристику практичного запровадження соціокультурної анімації у різних країнах.
3. Сучасний стан наукових засад анімації в соціокультурній сфері
4. Класичний та новітній етапи розвитку теорії соціокультурної анімації.
5. Провідні підходи до аналізу соціокультурної анімації в сучасних умовах.
6. Анімаційний підхід до різних видів соціокультурної діяльності.
7. Сутність та загальні характеристики соціально-культурної анімації
8. Мета, напрями, зміст соціокультурної анімації.
9. Функції соціокультурної анімації.
10. Засоби соціокультурної анімації.
11. Динаміка анімаційного процесу.
12. Класифікація форм анімаційних заходів.
13. Специфіка анімаційного менеджменту.
14. Технологізація соціально-культурної анімації
15. Поняття технології соціокультурної анімації.
16. Класифікація технологій соціокультурної анімації.
17. Етапи технологій анімаційної діяльності.
18. Ресурсний підхід до планування та організації технологій анімації.
19. Особливості планування та організації програм соціально-культурної анімації

20. Створення анімаційних програм як системи взаємопов'язаних елементів
21. Функції планування та організації в анімаційному менеджменті.
22. Специфіка реалізації та оцінки програм соціально-культурної анімації
23. Соціально-культурна анімація з різними соціальними суб'єктами
24. Особливості запровадження соціокультурної анімації залежно від віку
25. Подолання соціальних проблем суб'єктів соціуму засобами соціокультурної анімації.
26. Запровадження анімації на різних рівнях організації соціокультурного середовища
27. Розробка та реалізація технологій соціокультурної анімації у відкритому соціальному просторі.
28. Анімація в туристичних та паркових комплексах як відкритих соціальних осередках.
29. Специфіка реалізації анімації за місцем проживання, територіальній громаді.
30. Реалізація анімаційної діяльності в установах соціокультурного простору
31. Організація анімації в центрах дозвілля, клубах, оздоровчих таборах, дитячих та юнацьких центрах творчості.
32. Соціокультурна анімація в закладах культури.
33. Організація корпоративного дозвілля засобами анімації.
34. Соціокультурна анімаційна діяльність з підтримки громадянських ініціатив
35. Критерії оцінки та організації анімаційного громадського об'єднання.

9. Рекомендовані література

Обов'язкова

1. Анімація громадського життя [Електронний ресурс] // Історії успіху діяльності НДО в соціокультурній сфері. — Режим доступу: <http://www.lac.org.ua/animatsiya-hromadskoho-zhyttva/>. — Назва з екрана.
2. Байлик С. І. Організація анімаційних послуг в туризмі : навч. посіб. / Байлик С. І., Кравець О. М. — Харків : ХНАМГ, 2008. — 197 с.
3. Лесіна Т. М. Соціально-педагогічні умови стимулювання майбутніх соціальних педагогів до анімаційної діяльності : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.05 / Херсонський державний університет. Херсон, 2009. 253 с.
4. Максимовська Н. О. Соціально-педагогічна діяльність зі студентською молоддю у сфері дозвілля: анімаційний підхід Харків : ХДАК, 2015
5. Олійник В. О. Соціально-педагогічна профілактика жорстокої поведінки учнів основної школи засобами анімаційної діяльності : автореф. дис. ... канд. пед. наук 13.00.05. „Соціальна педагогіка” / Харківська державна академія культури. Харків, 2017. 265 с.
6. Foth M. Sociocultural animation / M. Foth – Encyclopedia of Developing Regional Communities with Information and Communication Technology, pp. 640-645. Idea Group Reference (IGI Global)
7. Marrengula M. L. Addressing socio-cultural animation as community based social work with street children in Maputo, Mozambique / M. L. Marrengula - academic dissertation, University of Tampere, 2010. 272 p.
8. Wallenius T. Sociocultural animation in youth work: survey of sociocultural animation in the work of the youth coordinators in districts of Finnish Red Cross / T. Wallenius – Degree Programme in Social Services, 2009 – 22 p.

Додаткова

1. Волик Л. Анімація як нове явище вітчизняної педагогічної науки / Л. Волик // Шлях освіти. — 2009. — № 1. — С. 6–9.
2. Волик Л. Модель підготовки студентів вищих педагогічних навчальних закладів до анімаційної діяльності / Л. Волик // Шлях освіти. — 2009. — № 3. — С. 10–14.

3. Гавриленко М. О. Соціокультурна анімація як інноваційна технологія підвищення рівня соціального виховання студентської молоді в культурно-дозвіллевій діяльності [Електронний ресурс] / М. О. Гавриленко // Наук. вісн. Донбасу. — 2011. — № 1. — Режим доступу: http://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?. — Назва з екрана.
4. Maksymovskiy M. Structure and contents of student youths social culture: social pedagogical aspect / M. Maksymovskiy // Norwegian Journal of development of the International science. № 2. 2017, p. 55–59.
5. Максимовський М. І. Модель розвитку соціальної культури студентської молоді засобами анімації в сучасних соціально-культурних умовах / М. І. Максимовський // Вісн. Луган. нац. ун-ту ім. Тараса Шевченка. Педагогічні науки. — Старобільськ, 2017. — № 1 (306), Ч І. — С. 164–172.
6. Чернишенко О. І. Соціокультурна анімація: міжнародний досвід, перспективи впровадження в Україні. *Вісн. Черкас. ун-ту*. Педагогічні науки. 2008. № 123. С. 136–143.
7. Кольцова О. Анімаційна діяльність як засіб соціального виховання студентів фізичного виховання і спорту. *Фізичне вихованн, спорт і культура здоров'я у сучасному суспільстві*: зб. наук. праць. 2015. № 3 (31). С. 28–31.

Інформаційні ресурси Інтернет

- Офіційний сайт Міністерства культури України. — Режим доступу: www.mincult.gov.ua
- Офіційний сайт Київської вищої школи PR-технологій. — Режим доступу: <http://www.prschool.kiev.ua>
- Офіційний сайт електронного журналу Телекритика. — Режим доступу: www.telekritika.ua
- Офіційний сайт електронного журналу Медіакритика. <http://www.mediakrytyka.info>